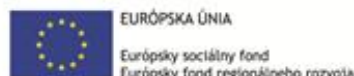

REÁLNE DOPADY PRE SAMOSPRÁVY PRI APLIKÁCII OPATRENÍ ŠTÁTU

(bývanie, vzdelávanie, sociálne príspevky)

NÁRODNÝ PROJEKT

Centrum sociálneho dialógu Slovenskej republiky II.

Ing. Eduard Vokál
Štrbské Pleso 15.3.2017

ÚVOD:

- **Od roku 1990 do 2014 som vykonával najskôr funkciu predsedu MsNV a neskôr primátora mesta Lipany.**
- **Marginalizovanú komunitu tvorilo v roku 1990 cca 300 obyvateľov, v roku 2017 je v počte viac ako 700 obyvateľov, mesto má 6400 obyvateľov.**
- **Mesto sa od roku 1990 aktívne zapájalo do spolupráce so štátnymi orgánmi, ZMOS-om, tretím sektorom, cirkvami, zahraničnými organizáciami pri riešení problémov marginalizovanej komunity,**
- **Na úrovni MsÚ sme organizovali semináre, workshopy a verejné stretnutia.**

ÚVOD:

Uvediem niektoré aktivity mesta:

- **Spolupráca so štátnou správou, ZMOS-om, tretím sektorom, domovmi, cirkvami.**
- **Masívne zapojenie do aktivačných prác a malých obecných služieb, skôr do verejnoprospešných prác, zamestnávanie občanov z tejto komunity prostredníctvom projektov, spolu s Odevou s.r.o. kurzy šičiek, v spolupráci s charitou asistované zamestnávanie v Čechách.**

ÚVOD:

- **Zriadenie rómskych občianskych hliadok najskôr financovaných tretím sektorom a samosprávou, neskôr z projektov.**
- **Zapojenie sa do projektu „Rómski lídri“.**
- **Spolu s charitou zriadenie komunitného centra v roku 2002.**
- **Od roku 1996 zavedenie inštitútu osobitného príjemcu.**
- **Poskytovanie sociálnych pôžičiek.**

ÚVOD:

- **Organizovanie rôznych kurzov, zapojenie sa do rekvalifikácií, projekt ukončenie základ. vzdelania.**
- **Zriadenie MŠ, zabezpečenie zaškolenia detí od troch rokov v nich, kontrola školskej dochádzky detí, uplatňovanie zákonných postupov pri zanedbávaní dochádzky.**
- **Sociálna práca, terénna sociálna práca, zdravotní asistenti, školskí asistenti.**
- **Práca s rodinami pri ochrane detí, umiestňovanie detí do reedukačných zariadení v prípade , kde sa nedalo ináč pomôcť.**

ÚVOD:

- **Zavedenie kamerového systém, prijatie VZN na ochranu pred alkoholom.**
- **Zriadenie hygienického centra, pracoviska majstra organizujúceho práce priamo v komunite.**
- **Zlikvidovanie chatrčí, vybudovanie bytov aj so zapojením Rómov pri výstavbe.**
- **Siahanie na rodinné prídavky v prípade ich nesprávneho využitia.**
- **Stretávanie sa s komunitou spolu s poslancami, poslancami priľahlej obce, podnikateľmi**

...a mnoho ďalšieho.

V ČOM SÚ PROBLÉMY?

- **Úroveň vzdelania, bývania, kriminalita, úžerníctvo, zneužívanie sociálnych dávok, finančná disciplína, hygiena, školská dochádzka, zamestnanosť...**
- **Od 90-tých rokov došlo v rámci legislatívy ale aj praxe k mnohým pozitívnym krokom.**

BÝVANIE:

<https://kosice.korzar.sme.sk/c/5363501/byvanie-pre-romov-rozdeluje-sacu.html>

<http://zenskyweb.sk/sites/default/files/old/articles/26596/original.jpg>

Výstavba bytov – skúsenosti:

- 1987 – Výstavba nájomných bytových domov, sťahovanie obyvateľov z chatrčí do kompletne vybavených 4 bytových domov s 8 bytmi do dvoch lokalít v meste, integrovanú a okrajovú. V tomto období išlo o snahu diferencovať obyvateľov podľa ich spôsobu života.
- 1997 – Výstavba 24 radových domov. Výstavba sa vtedy realizovala bez možnosti zapojenia obyvateľov, naprojektované predzáhradky, dvory, dodatočná možnosť napojenia na kanalizáciu. Predzáhradky aj napriek niekoľkým pokusom sa nepodarilo zrealizovať.
- 2004 – Výstavba radových domov so zapojením obyvateľov pri výstavbe.

BÝVANIE:

- **Údržba a stav bytového fondu – poškodzovanie majetku, predaje časti vybavenia bytov, ochrana majetku mesta podaním oznámenia na polícii a postup policajných orgánov pri riešení poškodzovania bytu.**
- **Nepovolené stavby – je potrebné postupovať systematicky, pravidelne kontrolovať nepovolenú výstavbu, byť nápomocný pri legalizácii stavieb.**
- **Platenie nájmu, platenie za služby - neplatenie nájmu za bývanie nie je dôvod na určenie OP. V praxi to môže viesť k strate bývania. Potreba zmeniť legislatívu.**

BÝVANIE:

- **Hygienické centrum – využívanie, poplatky, efekt.**
- **Zodpovednosť za čistotu a poriadok – aktívne využívanie MOS a AČ, veľmi dobré skúsenosti s rómskymi hliadkami.**
- **Problematika túlavých psov – veľmi finančne náročný odchyt a prakticky nepostihnuteľný voľný chov psov.**
- **Zodpovednosť za bývanie – potreba viac preniesť na samotných obyvateľov, súčasné pozitívne trendy – budovanie kúpeľní, kupovanie pračiek...**

VZDELANIE:

<http://www.topky.sk/cl/100535/1538421/Romska-misia-Petra-Pollaka-konci--Toto-je-hlavny-dovod-rezignacie>

<http://www.topky.sk/cl/10/1365756/Slavnostne-otvorili-prvu-kontajnerovu-skolu-v-Jarovniciach--Chcu-prilakat-aj-neromov->

VZDELÁVANIE:

- **Materská škôlka, dochádzka, strava - súčinnosť terénnych sociálnych pracovníkov a asistentiek prináša pozitívne výsledky.**
- **0. ročníky na základe odborného posúdenia na rozdiel od súčasných trendov pokladám za správne riešenie, vzdelávanie v tomto ročníku dokázalo niektorých žiakov pripraviť do 1. ročníka základnej školy.**

VZDELÁVANIE:

- **Školská dochádzka – pozitívne zmeny zákonov aj súdnej praxe, nevyplácanie rodinných prídavkov, pokuty a súdy v prípade zanedbávania školskej dochádzky. Pri uplatňovaní zákonných postupov je možné zlepšiť školskú dochádzku.**
- **Špeciálna škola – veľmi obmedzená možnosť pokračovania v ďalšom vzdelávaní, potreba zmeny.**

SOCIÁLNA OBLASŤ:

<http://www.old.gemerland.sk/view.php?cislocianku=2008040009>

<http://osf.sk/pribehy/pribehy-eea/v-roskovciach-odmietli-nabory-deti-do-specialnych-skol-pomaha-vlastne-komunitne-centrum/>

<http://01.biblickaspolocnost.sk/index.php/blog/39-bozie-slovo-pre-veriacich-z-radov-romov>

SOCIÁLNA OBLASŤ:

- Zanedbávanie starostlivosti o deti, postup, výsledky.
- Osobitný príjemca sociálnych dávok (od roku 1996)
 - Neplatenie nájmu pri platení služieb nie sú jedným z dôvodov pre určenie OP, reálna hrozba straty bytov.
 - Školská dochádzka, kriminalita detí, úžerníctvo – OP je pozitívnym nástrojom.
 - Odporúčal by som určit' OP po posúdení aj na žiadosti poberateľa.

SOCIÁLNA OBLASŤ:

- **Terénna sociálna práca – pozitívne skúsenosti, nevýhoda je jej prerušovanie v prípadoch ukončenia projektov, chýba nadväznosť.**
- **Komunitné centrum – od roku 2002, pozitívna skúsenosť spolupráce 3.sektora, cirkvi, štátu a mesta, odporúčanie – dlhodobé riešenie financovania má byť založené na participácii obce a štátu, za pomoci 3. sektora.**
- **Sociálne pôžičky – zrušenie zákona 195/1998 o sociálnej pomoci v časti sociálne pôžičky vnímam ako negatívny krok, samospráva mala s touto formou pomoci pozitívne skúsenosti pri riešení akútnych problémov, prípadne pri zlepšovaní úrovne bývania.**

SOCIÁLNA OBLASŤ:

- **MOS, AČ – prijatie zákonov umožňujúcim organizovanie MOS a AČ vnímam pozitívne, viac pritom zdôrazňujem sociálny aspekt ako ekonomický.**
- **VPP – vnímal som to ako jednoduchú formu sociálneho zamestnávania (sociálne podniky).**
- **Zamestnanosť – potreba zvýšiť motiváciu zamestnanosti.**
- **Zásobovanie palivovým drevom – forma sociálnej pomoci.**

ZÁVER:

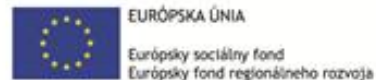
- **Pozitívne trendy sa prejavujú len pri cieľavedomej a hlavne dlhodobej neprerušovanej práci s komunitou.**
- **Dôsledne je potrebné dodržiavať princíp subsidiarity, zodpovednosti.**
- **Rovnováha pomoci a vyžadovanie povinností.**

ZÁVER:

- **Dôsledné dodržiavanie zákona a spravodlivosti. Nutnosť zvýšiť vymožitelnosť práva.**
- **Zvýšiť motiváciu na zmenu života.**
- **Nutnosť dlhodobej, systematickej participácie obce, štátu a prípadne 3.sektora a cirkví na aktivitách, ktoré nebudú prerušované z dôvodu ukončenia financovania.**

Ďakujem za pozornosť.

NÁRODNÝ PROJEKT

Centrum sociálneho dialógu Slovenskej republiky II.

Ing. Eduard Vokál